

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

KİPAŞ MENSUCAT İŞLETMELERİ A.Ş. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2016/12989)

Karar Tarihi: 9/6/2020

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Burhan ÜSTÜN
Hicabi DURSUN
Muammer TOPAL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Yakup MACİT
Başvurucu : Kipaş Mensucat İşletmeleri A.Ş.
Temsilci ve Vekili : Av. Bekir KIRMACI

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, davanın sonucunu etkileyecek nitelikteki iddiaların Mahkeme ve Yargıtay kararlarında karşılanmaması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 15/7/2016 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüş bildirilmesine gerek olmadığını belirtmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
8. Başvurucu Kipaş Mensucat İşletmeleri A.Ş. (Şirket) Kahramanmaraş'ta tekstil üzerine faaliyet gösteren bir firmadır.

A. Başvuru Konusu Davadan Önceki Süreç

9. Başvurucu Şirketin bulunduğu yerleşim yerinin bağlı olduğu Belediye 19/6/2012 tarihinde başvurucu Şirkete yazdığı yazıyla 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ile 27/10/2010 tarihli ve 27742 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik (Yönetmelik) hükümleri gereği Şirketin sayaç kullanma zorunluluğunun bulunduğunu belirtmiştir. Yazıda, tebliğden itibaren otuz gün içinde gerekli tedbirlerin alınması ve atık su sayacı takılması hususu ihtar edilmiştir.

10. Belediyenin Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü tarafından düzenlenen 12/9/2012 tarihli tutanağa göre başvurucu Şirketin arıtma sistemine ait atık su borusunun bir sondaj çalışması sırasında zarar görmesi üzerine Şirkete ait fabrikanın atık sularının Belediyenin yağmur suyu hattına tahliye edilmesi için Belediyeden izin talep edilmiş, 6/9/2012-22/9/2012 tarihleri arasında fabrikanın atık suları yağmur suyu kanalına deşarj edilmiştir.

11. Şirket 22/9/2012 tarihinde Belediyeye yazdığı yazıda; 22/9/2012 tarihi itibarıyla kendi atık su hatlarının devreye girdiğini, Belediyeye ait yağmur suyu hattının kullanılmadığını belirtmiştir.

12. Belediyenin başvurucu Şirkete yazdığı 1/10/2012 tarihli yazıda on beş günlük kullanım karşılığı atık su bedeli olarak 41.993,53 TL tahakkuk ettirildiği belirtilmiş, Şirket 22/4/2013 tarihinde söz konusu faturayı faiziyle birlikte ödemiştir.

13. Belediye, başvurucu aleyhine Kahramanmaraş 4. İcra Müdürlüğü'nün E.2013/1820 sayılı dosyasında 22/3/2013 tarihli ve 874.185,37 TL'lik su faturasına dayalı olarak faiziyle birlikte toplam 943.070,40 TL bedel üzerinden ilamsız icra takibi başlatmış; başvurusunun itirazı üzerine takip durmuştur.

B. Başvuru Konusu Dava Süreci

14. Belediye; Şirketin birikmiş su borcu olduğunu, atık su alt yapı sistemlerini kullanan ya da kullanacakların bağlantı sistemi olup olmadığına bakılmaksızın kirlilik yükü ve atık su miktarı oranında yapılan harcamalara katılmak zorunda olduğunu belirterek su borcu ve atık su bedeli olarak 15.000 TL'nin davalıdan tahsiline karar verilmesi için Kahramanmaraş 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır.

15. Yargılama sırasında 26/5/2014 tarihinde keşif yapılmış; inşaatçı bilirkişi 16/6/2014 havale tarihli raporunda başvurucu Şirkete ait fabrikadan çıkan atık suların fabrikanın arıtma tesisinde temizlenerek Erkenez Çayı'na deşarj edildiğini, işletmenin Belediyenin ulaşım hizmetinden yararlanıp herhangi bir alt yapı hizmetinden faydalanmadığını belirtmiştir.

16. Mahkeme 18/7/2014 tarihli kararında belirttiği "*Dava, davaya konu olan Kahramanmaraş ili D.. İlçesi, F.. Köyü, Mahallesi ... nolu parsel'de bulunan davalı işletmenin kullandığı atıksu ile ilgili Belediye gelirler kanununun üçüncü kısım (Harcama ve Katılma Payları) 97-98 ve 99. maddeleri kapsamında tesisten faydalanan gayrimenkul sahiplerinden pay alınacağı hükmü kapsamında davacının ediminin yerine getirmemesi*

nedeniyle, atık su bedelinin tahsiline yöneliktir. Davalının davacı belediyenin atık su hizmetinden [faydalanmasına] rağmen atık su bedelini ödemediği anlaşıldığından..." gerekçesiyle davayı kabul etmiştir.

17. Temyiz üzerine Yargıtay 3. Hukuk Dairesi 16/9/2015 tarihli kararında, usul ve kanuna uygun olduğunu belirterek kararı onamıştır.

18. Karar düzeltme talebi aynı Dairenin 12/5/2016 tarihli kararı ile reddedilmiştir.

19. Ret kararı 15/6/2016 tarihinde başvuruca tebliğ edilmiş, 15/7/2016 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

1. Kanun Hükümleri

20. 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...

Atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve arıtılmış atıksuların bertarafının sağlandığı atıksu altyapı sistemlerinin kurulması, bakımı, onarımı, ıslahı ve işletilmesinden; büyükşehirlerde 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunla belirlenen kuruluşlar, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, bunların dışında iskâna konu her türlü kullanım alanında valiliğin denetiminde bu alanları kullananlar sorumludur.

...

Atıksu altyapı sistemlerini kullanan ve/veya kullanacaklar, bağlantı sistemlerinin olup olmadığına bakılmaksızın, arıtma sistemlerinden sorumlu yönetimlerin yapacağı her türlü yatırım, işletme, bakım, onarım, ıslah ve temizleme harcamalarının tamamına kirlilik yükü ve atıksu miktarı oranında katılmak zorundadırlar. Bu hizmetlerden yararlananlardan, belediye meclisince ve bu maddede sorumluluk verilen diğer idarelerce belirlenecek tarifeye göre atıksu toplama, arıtma ve bertaraf ücreti alınır..

..."

21. 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"İSKİ'nin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır:

a) Su satışı va kullanılmış suların uzaklaştırılmasına karşılık, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler,

b) Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca, su ve kanalizasyon tesislerinden yararlananlardan ilgili belediye adına alınacak katılma payları,

..."

22. 2560 sayılı Kanun'un 23. maddesi şöyledir:

"Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile, amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, islah ve tevsi masrafla ve (...) (2) bir kar oranı esas alınır. (2)

Tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esaslar bir yönetmelik ile belirlenir."

23. 2560 sayılı Kanun'un ek 5. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır."

24. 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 86. maddesi şöyledir:

"Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce aşağıdaki şekillerde inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile Yol Harcamalarına Katılma Payı alınabilir

a) Yeni yol açılması;

b) Mevcut yolların yüzde 40 nispetinde veya daha fazla genişletilmesi;

c) Kaldırılmaz ve bakımsız bulunan yolların, kaldırım veya parke kaldırım haline getirilmesi veya asfalt yapılması, kaldırım veya şose halindeki yolların da parke, beton veya asfaltta çevrilmesi;

d) Mevcut kaldırım veya parkelerin sökülüp yeniden düzenlenmesi,

Yolların kaldırım da dahil olmak üzere (15) metreden fazla genişliklerine düşen giderler, belediyelere ait olup harç payına konu teşkil etmez.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller için asıl cepheyi teşkil eden yoldan düşen pay tam, diğer yollara ait pay ise yarım olarak hesaplanır."

25. 2464 sayılı Kanun'un 87. maddesi şöyledir:

"Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre islah edilmesi.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır."

26. 2464 sayılı Kanun'un 88. maddesi şöyledir:

"Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınır:

- a) Yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması,
- b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsi ve ıslahı.

Birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunlukları esas alınır."

27. Yönetmelik'in 11. maddesi şöyledir:

"(1) Atıksu altyapı yönetimlerinin verdiği su ve/veya atıksu hizmetlerinden yararlananlardan hem su hem de atıksu aboneleri olanlar su sayacı, sadece atıksu aboneleri olanlar atıksu sayacı taktirmekle ve işler durumda muhafaza etmekle yükümlüdürler. Ancak atıksu sayacı kullanılmasının teknik olarak mümkün olmadığı durumlarda bu yükümlülük aranmaz."

28. Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 25. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Kanalizasyon sistemlerine atıksu boşaltımı için uygulanacak temel ilkeler şunlardır;

...

d) Atıksu miktarının belirlenmesi için, içme suyu şebekesi haricinden su temin edenler, temin ettiği su miktarını alt yapı tesisleri yönetimine belgelemek ve bedeli karşılığında kanalizasyon sistemine bağlanmak zorundadır.

..."

2. Yargı Kararları

29. Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 5/11/2018 tarihli ve E.2016/21536, K.2018/10970 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

.. dava konusu kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılım paylarına ilişkin usul ve esaslar 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda ve bu kanuna dayalı olarak İç İşleri Bakanlığı tarafından çıkarılan 'Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları ile ilgili Hükümlerin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiş olup, bu bedellerin tahsilinde iş bu kanunda belirlenen düzenlemelerin (yol ve yöntemin) esas alınması gerekecektir. Davalı idarenin 2464 sayılı yasaya ve ilgili yönetmeliğe dayanmadan ve bu yasal düzenlemelerle sınırları çizilmiş olan kurallara uymadan kişilerden herhangi bir tahsilat yapması, bu nedenlerle mümkün değildir.

Davalı idarenin ancak Belediye Gelirleri Kanunu çerçevesinde yapılacak hesaplama ile belirlenecek katılım payını, bu Kanunda düzenlenen sınırlamaları aşmamak ve kanuni prosedürü uygulamak kaydıyla, bu bedelleri hizmetten istifade eden taşınmazların şebeke

veya kanalın tamamlanarak hizmete sunulduğu yahut mevcut şebeke tesislerinin tevsi ve ıslahı tarihinde maliki olan kişilerden Belediye Gelirleri Kanununun ve İç İşleri Bakanlığı yönetmeliğinin belirlediği usul ve sınırlar dâhilinde tahsil edilmesi gerektiği açıktır.

..."

30. Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 5/4/2018 tarihli ve E.2016/13423, K.2018/3600 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Dava konusu kanalizasyon harcamalarına katılma payı ile su tesisleri harcamalarına katılma payı, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 87, 88, 89. maddelerinde düzenlenmiş olup, ilgili yasal düzenlemelerde bu bedellerin, Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, kanalizasyon veya su hizmeti sunulması halinde bu hizmetlerden faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden belli koşullar ile alınabileceği düzenlenmiştir.

..."

31. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 20/1/2016 tarihli ve E.2014/13-193, K.2016/16 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Kuyudan temin edilen kuyu suyunun yeşil alanlarda sulama suyu olarak kullanılması durumunda su ve atık su bedelinin ödenmeyeceği, ancak bu kuyu suyunun yeşil alan dışında kullanılıp (evde, işyerinde, wc, lavabo vs.) çıkan atık (kirli) suyun kanalizasyon tesisine deşarj edilmesi halinde tarife hükümlerine göre atık su bedelinin ödeneceği Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 22.01.2014,2013/13-508 E. 2014/39 K. sayılı kararında da belirtilmiştir.

Somut uyuşmazlıkta taraflar arasındaki çekişmeli konu; davalının kullandığı kuyu suyunun nerelerde kullanıldığı ve kullanılan kuyu suyunun kanalizasyon bağlantısının bulunup bulunmadığı noktasında olup mahkemece davalı tesis içerisinde bulunan kuyu suyunun sadece yüzme havuzunda kullanılan kısmının kanalizasyona bağlı olduğu, kuyu suyunun sistemde kullanma suyu olarak kullanılmadığı, kuyu suyunun kullanıldığı diğer kısımlarda (bahçe sulaması, yangın hidranti) kanalizasyon bağlantısının bulunmadığı, kanalizasyon bağlantısı tespit edilen davalı şirkete ait kuyu suyundan yüzme havuzunda kullanılan kısma ait kanalizasyon atık su bedelinin ve gecikme zammı toplamının 10.551,02-TL olduğu yönünde kabulde isabetsizlik bulunmamaktadır.

..."

32. Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 11/2/2016 tarihli ve E.2015/2075, K.2016/1685 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Kural olarak, kendi taşınmazındaki kuyudan su çıkartarak kullanan kişinin fiili, kaçak su kullanımı olarak değerlendirilemez. Ancak kullanılan kuyu suyu kadar atık suyun üretildiği kabul edilerek, atık suların uzaklaştırılması konusunda verilen hizmetlerden yararlanılması ve atık suları kanalizasyon şebekesi vasıtasıyla binadan uzaklaştırması halinde, tarife ile belirlenen atık su bedelinden sorumlu olunacağı kabul edilir.

Hukuk Genel Kurulunun ve Dairemizin istikrar kazanmış uygulamasına göre de; kendi taşınmazındaki kuyudan su çıkararak su kullanan kişi ve kuruluşlardan su bedeli alınamaz. Çıkarılan su; lavabo, wc, mutfak, araç yıkama gibi yerlerde kullanılarak atık su (kirli su) üretilmesi ve üretilen bu atık suyunda Belediyelerin bakım ve gözetiminde olan kanalizasyon tesislerine verilmesi hâlinde atıksu bedeli alınır. Şebeke suyunun; bağ, bahçe, çim ve ağaç sulanmasında kullanılması hâlinde atık su bedeli alınamaz, keza; kuyu suyunun da; bağ, bahçe, çim ve ağaç sulamasında kullanılması halinde su ve atık su bedeli alınamaz. Atık su kullanım bedelinden, fiili kullanım yapan gerçek ve tüzel kişiler kullanım süre ve miktarı ile sorumludur.

..."

33. Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 9/12/2014 tarihli ve E.2014/12361, K.2014/16125 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Dairenin istikrar kazanmış uygulaması; kanalizasyon hizmetinden yararlanmayan kişi ve kurumlardan atıksu bedeli alınamaz...

...

Dosyada bulunan ve davacı kurum tarafından bildirilen 10/4/2006 tarih, 9928 sayılı yazıya göre; davalının sahibi bulunduğu Kral Unlu Mamülleri Gıda ve San. Tic. AŞ'nin bulunduğu bölgede su ve kanalizasyon hattı olmadığı bildirildiği görülmüştür.

Açıklanan mevzuat hükümleri dikkate alındığında, kanalizasyon hizmetlerinden yararlanmamasına rağmen, su kullanan ve atıksularını doğrudan veya dolaylı olarak kanala, alıcı ortamlara deşarj eden tesis ve işletmelerin özellikleri dikkate alınarak varsa sayaçla ölçülen sarfiyat üzerinden veya çalışan kişi sayısına bağlı olarak hesaplanan su tüketimi üzerinden kullanılmış suları uzaklaştırma bedeli alınacağı hükmünün tatbik edilebilmesi için, davalı tarafından sağlanan kanalizasyon hizmetlerinden yararlanma şartının gerçekleşmiş olması gerekir.

...

davacı kurumun davalıya atıksu hizmeti vermediği tespit edilirse, yukarıdaki açıklamalar dikkate alınarak davacı kurumun davacıdan talep edebileceği bedelin "Kirliliği Önleme Payı" olduğu, ancak davacının kirlilik önleme payına yönelik tahakkuk yapmayıp, atık su bedeli talep ettiği gözetildiğinde, davanın reddine karar verilmesi gerekirken, kabulüne karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

..."

B. Uluslararası Hukuk

1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

34. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, kanunla kurulmuş bağımsız

ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir.”

2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı

35. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Sözleşme'nin 6. maddesinin bir mahkeme önünde medeni hak ve yükümlülüğe ilişkin bir iddiada bulunma hakkını güvence altına aldığını, mahkemenin teşkilatı ve yargılamanın yürütülmesinin bu güvencenin kapsamında olduğunu (*Golder/İngiltere*, B. No: 4451/70, 21/2/1975, § 36), davalarda adil yargılanma koşullarını yerine getirme yükümlülüğünün ulusal makamlara ait olduğunu ifade etmiştir (*Dombo Beheer B.V.v/Hollanda*, B. No: 14448/88, 27/10/1993, § 33).

36. AİHM; Sözleşme'nin 6. maddesi adil yargılanma hakkını güvence altına alırken delillerin kabul edilme yöntemi konusunda herhangi bir kural koyma yetkisinin AİHM'de olmadığını, ulusal kanunlar tarafından bu hususların belirleneceğini, Sözleşme'deki hak ve yükümlülükleri ihlal etmediği sürece mahkemeler tarafından yapılan hataların giderilmesi görevinin de AİHM'de olmadığını belirtmiştir (*Schenk/İsviçre*, B. No: 10862/84, 12/7/1988, §§ 45, 46). Bu açıdan AİHM yaklaşımına göre yargılama süreci bütün olarak gözönünde bulundurulacak, bu süreçte delillerin nasıl sunulduğu da dâhil olmak üzere tüm deliller yönünden hakkaniyetsiz bir değerlendirme yapılıp yapılmadığı dikkate alınacaktır (*Schuler-Zraggen/İsviçre*, B. No: 14518/89, 24/6/1993, § 66).

37. AİHM'e göre tarafların ileri sürdükleri delillerin kabul edilebilirliği hususunda yerel mahkemeler belirli bir takdir yetkisine sahip olmakla birlikte mahkemelerin kararlarında yeterli bir gerekçe göstermeleri gerekir (*Suominen/Finlandiya*, B. No: 37801/97, 01/7/2003, § 36). Kararlarda gerekçe belirtilme zorunluluğu, mahkemelerin tarafları adil bir şekilde dinleme yükümlülüğüyle de doğrudan ilgilidir (*Kuznetsov/Rusya*, B. No: 184/02, 11/4/2007, § 85).

38. Yargılama sırasında sunulan bir kısım delillerin mahkemece dikkate alınmaması şikâyeti ile ilgili olarak AİHM; mahkemenin başvuruçunun bu yöndeki talebini gereksiz reddettiğini, kararda gerekçe olmamasının karara karşı etkili bir şekilde itiraz etme fırsatını da ortadan kaldırdığını belirterek başvuruda Sözleşme'nin 6. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir (*Suominen/Finlandiya*, § 38).

39. *Khamidov/Rusya* başvurusunda AİHM, öncelikle kanıtları en iyi şekilde değerlendirme ve hukuk kurallarını yorumlama pozisyonunda olan yerel mahkemelerin işlevini üstlenmek gibi bir görevinin olmadığını tekrarlayıp ilke olarak mahkeme kararı keyfi veya açıkça mantıksız ya da bir bütün olarak yargılama Sözleşme'nin 6. maddesinin gerektirdiği ölçüde adillikten yoksun olmadığı sürece yerel mahkeme kararlarına müdahalede bulunmayacağını belirtmiştir.

40. *Khamidov/Rusya* başvurusu, güvenlik güçleri tarafından özel mülke verilen zarar nedeniyle açılan tazminat davasının reddedilmesi üzerine yapılmıştır. Başvuruçunun, yerel mahkemeye tazminat talebini ispat etmek için birçok delil sunmuş; bu delillere karşı çıkılmaması ya da aksinin ispat edilmemesi nedeniyle başvuruçunun iddiası sübuta ermiştir. Ancak yerel mahkeme açık ve net delillere rağmen başvuruçunun mülkünün İçişleri Bakanlığı tarafından işgal edildiği ve başvuruçunun mülküne zarar verenin davalı İçişleri Bakanlığı olduğu hususunun kanıtlanamadığı sonucuna ulaşmıştır. AİHM; Sözleşme'nin 6. maddesi gereği yerel mahkemelerin tarafların argüman ve kanıtlarını uygun bir şekilde incelemekle yükümlü

olduğunu, mevcut davada davayla ilgili daha önceki mahkeme kararı, resmî yazılar ve birçok delile rağmen yerel mahkemenin ne şekilde bu sonuca ulaştığının anlaşılmadığını, bu kararlar başvuru için aşırı ve ulaşılmaz bir kanıt standardı ortaya konulduğunu, kararın bu açıdan keyfî olduğunu belirterek tazminat talebi açısından Sözleşme'nin 6. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir (B. No: 72118/01, 15/11/2007, §§ 170-175).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

41. Mahkemenin 9/6/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Adil Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

42. Başvurucu; somut davada mahkemece yapılan keşif sonucu verilen bilirkişi raporunda belirtildiği gibi fabrikanın kendi atık su arıtma tesisini kullandığını, fabrikanın Belediyenin ulaşım hizmetinden yararlanıp herhangi bir alt yapı hizmetinden faydalanmadığını, zaten fabrikanın bulunduğu bölgede Belediyenin kanalizasyon ya da içme suyu şebekesinin dahi olmadığını, rapor ve dosya kapsamında bu hususlar sabit olmasına rağmen Mahkemenin gerekçeli kararında, atıf yaptığı rapor içeriğinden farklı bir tespitle ulaşılarak sanki Belediyenin alt yapı hizmetlerinden yararlanmış gibi bir sonuca ulaşılarak davayı kabul ettiğini belirtmiştir. Başvurucu; mahkeme kararında mantık hatası olduğunu, Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin benzer olaya ilişkin içtihadını dosyaya sunduklarını, Yargıtayın 2872 sayılı Kanun'un 11. madde hükmünü Belediyenin alt yapı hizmetinden faydalanan işletme sahiplerinin atık su bedelinden sorumlu olacağı şeklinde yorumladığını ve buna ilişkin içtihatları olduğunu, neden bu içtihatlarla aykırı karar verildiği hususunun Mahkeme ve Yargıtay tarafından cevaplandırılmadığını belirterek Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

43. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

44. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun bu kapsamda dile getirdiği iddialarının özü itiraz ve delillerin Mahkemece dikkate alınmaması, buna ilişkin esaslı olan iddiaların Mahkeme ve Yargıtay tarafından cevaplandırılmamasına ilişkin olduğundan iddialar gerekçeli karar hakkı kapsamında değerlendirilmiştir.

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

45. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

i. Genel İlkeler

46. Sözleşme metni ile AİHM kararlarından ortaya çıkan ve adil yargılanma hakkının somut görünümleri olan alt ilke ve haklar, esasen Anayasa'nın 36. maddesinde yer verilen adil yargılanma hakkının da unsurlarıdır. Anayasa Mahkemesi de Anayasa'nın 36. maddesi uyarınca inceleme yaptığı birçok kararında ilgili hükmü Sözleşme'nin 6. maddesi ve AİHM içtihadı ışığında yorumlamak suretiyle gerek Sözleşme'nin lafzi içeriğinde yer alan gerek AİHM içtihadıyla adil yargılanma hakkının kapsamına dâhil edilen ilke ve haklara Anayasa'nın 36. maddesi kapsamında yer vermektedir (*Güher Ergun ve diğerleri*, B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 38).

47. Anayasa'nın 36. maddesi uyarınca herkes iddia, savunma ve adil yargılanma hakkına sahiptir. Anayasa'nın anılan maddesinde adil yargılanma hakkından ayrı olarak iddia ve savunma hakkına birlikte yer verilmesi, taraflara iddia ve savunmalarını mahkeme önünde dile getirme fırsatı tanınması gerektiği anlamını da içermektedir (*Mehmet Fidan*, B. No: 2014/14673, 20/9/2017, § 37).

48. Yargılama makamları, yargılamanın taraflarınca ileri sürülen iddiaları ve gösterdikleri delilleri gereği gibi incelemek zorundadır. Bununla birlikte belirli bir davaya ilişkin olarak delilleri değerlendirme ve gösterilmek istenen delilin davayla ilgili olup olmadığına karar verme yetkisi esasen derece mahkemelerine aittir. Mevcut yargılamada geçerli olan delil sunma ve inceleme yöntemlerinin adil yargılanma hakkına uygun olup olmadığını denetlemek Anayasa Mahkemesinin görevi kapsamında olmayıp Anayasa Mahkemesinin görevi başvuru konusu yargılamanın bir bütün olarak adil olup olmadığını değerlendirmektir. Genel anlamda hakkaniyete uygun bir yargılamanın yürütülebilmesi için taraflara iddialarını sunmak hususunda uygun olanakların sağlanması şarttır. Taraflara tanık delili de dâhil olmak üzere delillerini sunma ve inceletme noktasında da uygun imkânların tanınması gerekir. Bu anlamda delillere ilişkin dengesizlik veya hakkaniyetsizlik iddialarının da yargılamanın bütünü ışığında değerlendirilmesi zorunludur (*Yüksel Hançer*, B. No: 2013/2116, 23/1/2014, § 19). Bununla birlikte Anayasa'daki hakların etkili bir biçimde korunması için davaya bakan mahkemelerin Anayasa'nın 36. maddesine göre tarafların dayanaklarını, iddialarını ve delillerini etkili bir biçimde inceleme görevi vardır (*Mehmet Çelikkıran*, B. No: 2013/9648, 20/1/2016, § 34).

49. Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı, gerekçeli karar hakkını da kapsamaktadır. Somut başvuruda adil yargılanma hakkı kapsamındaki güvencelerden gerekçeli karar hakkının gereklerinin yerine getirilip getirilmediğinin de hakkaniyete uygun yargılanma hakkı kapsamında dikkate alınması gerektiği açıktır. Çünkü mahkemelerin yargılama sırasında verdikleri kararların hangi maddi ve hukuki nedene dayandığını ilgili ve yeterli ölçüde izah etmesi, taraflarca ileri sürülen iddia ve delillerin etkili bir şekilde incelendiği hususuyla da doğrudan ilgilidir.

50. Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında da "*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.*" denilerek mahkemelere kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir. Anayasa'nın bütünlüğü ilkesi gereği anılan Anayasa kuralı da gerekçeli karar hakkının değerlendirilmesinde gözönünde bulundurulmalıdır (*Canan Tosun*, B. No: 2014/8891, 10/5/2017, § 23).

51. Gerekçeli karar hakkı, kişilerin adil bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve denetlemeyi amaçlamaktadır. Tarafların muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri ve ayrıca demokratik bir toplumda kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gereklidir (*Sencer Başat ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, §§ 31, 34).

52. Bir kararda tam olarak hangi unsurların bulunması gerektiği, davanın niteliğine ve koşullarına bağlıdır. Muhakeme sırasında açık ve somut bir biçimde öne sürülen iddia ve savunmaların davanın sonucuna etkili olması, başka bir deyişle davanın sonucunu değiştirebilecek nitelikte bulunması hâlinde davayla doğrudan ilgili olan bu hususlara mahkemelerce makul bir gerekçe ile yanıt verilmesi gerekir (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 35).

53. Aksi bir tutumla mahkemenin davanın sonucuna etkili olduğunu kabul ettiği bir husus hakkında *ilgili ve yeterli bir yanıt* vermemesi veya yanıt verilmesini gerektiren usul veya esasa dair iddiaların cevapsız bırakılmış olması hak ihlaline neden olabilecektir (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 39).

54. Öte yandan temyiz merciinin yargılamayı yapan mahkemenin kararını uygun bulması hâlinde bunu ya aynı gerekçeyi kullanarak ya da bir atıfla kararına yansıtması yeterlidir. Burada önemli olan husus; temyiz merciinin bir şekilde temyizde dile getirilmiş ana unsurları incelediğini, derece mahkemesinin kararını inceleyerek onadığını ya da bozduğunu göstermesidir (*Yasemin Ekşi*, B. No: 2013/5486, 4/12/2013, § 57).

55. Başvuru konusu olayda gerekçeli karar hakkı kapsamında anılan ilkeler çerçevesinde bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

ii. İlkelerin Olaya Uygulanması

56. Başvurucu; aleyhine açılan alacak davasında dosyada ileri sürdüğü itiraz ve delillerin Mahkemece dikkate alınmadığını, bu konuda Yargıtay tarafından da değerlendirme yapılmadığını belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

57. Başvuru konusu davada, davacı Belediye 10/7/2013 tarihli dava dilekçesinde, alacağın 2560 sayılı Kanun'un 11. maddesinden kaynaklanan birikmiş su borcu ve atık su bedeli olduğunu belirterek 15.000 TL'nin davalı Şirketten tahsiline karar verilmesini talep etmiş; 27/6/2014 tarihli beyan dilekçesinde, alacağın davalı Şirketin atık su bedeli oranında Belediye tarafından yapılan harcamalara katılma yükümlülüğünden kaynaklandığını belirtmiştir.

58. Mahkeme gerekçeli kararında, dava konusu alacağın 2464 sayılı Kanun'un 97., 98. ve 99. maddelerine göre belediyenin yaptığı su, yol ve kanalizasyon tesislerinden faydalanan gayrimenkul sahiplerinden pay alınacağı hükmü kapsamında davalı Şirketin edimini yerine getirmemesi nedeniyle oluşan atık su bedelinin tahsiline yönelik olduğunu belirtmiştir.

59. Başvurucu; yargılamanın tüm aşamalarında, Şirketin su ihtiyacının kendi arazisinden çıkan suyla karşılandığını, atık suyu da kendisine ait arıtma tesisinde temizleyerek kanuna uygun bir şekilde deşarj ettiğini, Belediyenin kanalizasyon sistemini kullanmadığını beyan etmiştir.

60. Esasen davacı Belediye de yargılamada başvuru Şirketin Belediyenin alt yapı hizmetlerini kullandığını ileri sürmemiştir. Yani yargılamada başvuru Şirketin Belediyenin herhangi bir alt yapı hizmetinden faydalanmadığı sabittir. Nitekim Mahkeme 20/5/2014 tarihinde bilirkişilerle keşif yapmış; inşaatçı bilirkişi raporunda, Şirketin kuyu suyu kullandığını, atık suyu kendi arıtma tesisinde temizleyerek Erkenez Çayı'na tahliye ettiğini, Şirketin Belediyenin alt yapı hizmetlerinden yararlanmadığını beyan etmiştir.

61. Başvuru konusu davada netleştirilmesi gereken asıl mesele davanın hukuksal dayanağının ne olduğu hususudur. Her ne kadar Mahkeme, dava konusu alacağa dayanak olarak 2464 sayılı Kanun'un 97., 98. ve 99. maddelerinden bahsetmiş ise de Kanun'da "*Yol, kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılım payı*" kenar başlıklı ilgili hükümlerin Kanun'un 86., 87. ve 88. maddeleri olduğu anlaşılmaktadır.

62. Buna göre belediyenin herhangi bir yere yol, kanalizasyon ya da içme suyu şebekesi yapması veya var olan tesisleri iyileştirmesi hâlinde hizmetten yararlanan gayrimenkul sahiplerinin oluşacak maliyetlere katılma yükümlülüğünün olduğu, özellikle Mahkemenin kabulüne göre dava konusu olayla ilgili olan Kanun'un 87. maddesinde, belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce yeni kanalizasyon tesisi yapılması veya mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi hâlinde bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden kanalizasyon harcamalarına katılma payı alınacağı hususunun düzenlendiği anlaşılmaktadır.

63. Bunun yanında yine Mahkemenin gerekçeli kararında geçen 2872 sayılı Kanun'un 11. maddesinde; atık suları toplayan kanalizasyon sistemi ile atık suların arıtıldığı ve arıtılmış atık suların bertarafının sağlandığı atık su altyapı sistemlerinin kurulması, bakımı, onarımı, ıslahı ve işletilmesinden büyükşehirlerde 2560 sayılı Kanun'la belirlenen kuruluşlar, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, bunların dışında iskâna konu her türlü kullanım alanında valiliğin denetiminde bu alanları kullananların sorumlu olduğu, atık su altyapı sistemlerini kullanan ve/veya kullanacakların, bağlantı sistemlerinin olup olmadığına bakılmaksızın arıtma sistemlerinden sorumlu yönetimlerin yapacağı her türlü yatırım, işletme, bakım, onarım, ıslah ve temizleme harcamalarının tamamına kirlilik yükü ve atık su miktarı oranında katılmak zorunda oldukları, bu hizmetlerden yararlananlardan belediye meclisince ve bu maddede sorumluluk verilen diğer idarelerce belirlenecek tarifeye göre atık su toplama, arıtma ve bertaraf ücretinin alınacağı belirtilmiştir.

64. 2872 sayılı Kanun'la ilgili yargısal içtihatlarda istikrarlı olarak kanalizasyon *hizmetinden yararlanmayan* kişi ve kurumlardan atık su bedeli alınamayacağı, 2560 sayılı Kanun'un 87. maddesine göre kanalizasyon harcamalarına katılım payının ancak bu *hizmetlerden yararlanan* taşınmaz sahiplerinden alınacağı belirtilmiştir (bkz. §§ 29-33).

65. Mahkeme dava konusu alacağın açıkça atık su bedelinden kaynaklandığını belirtirken belediyelerin yol, su, kanalizasyon harcamalarına katılım payı ile ilgili olan 2560 sayılı Kanun'un 97., 98. ve 99. maddelerine atıf yapmıştır.

66. Somut davada, Mahkeme davalı Şirketin dava konusu alacakla ilgili sorumluluğuna yönelik Kanun hükmünü yorumlarken açıkça Kanun kapsamında Belediyenin *alt yapı hizmetinden faydalanan* gayrimenkul sahiplerinden pay alınması gerektiğini kabul etmiş; alacağın sübutuna ilişkin gerekçesinde ise Mahkemenin *davalının davacı belediyenin atık su hizmetinden* [faydalanmasına] rağmen atık su bedelini ödemediği anlaşıldığından

ibaresini kullanarak davayı kabul ettiği anlaşılmıştır. Yani Mahkeme, başvuru sahibinin Belediyenin *atık su hizmetinden faydalandığı* savından hareket ederek sonuca ulaşmıştır.

67. Anayasa Mahkemesinin somut davadaki kanıtları değerlendirme ve hukuk kurallarını yorumlama gibi bir görevi yoktur. Ancak mahkemelerin yargılama sırasında taraflarca ileri sürülen argümanların gerçekliğinin tespitine yönelik gerekli ve etkili incelemeleri yapması, elde edilen deliller çerçevesinde ilgili ve yeterli bir gerekçeyle değerlendirme yapılarak ulaşılan sonucun makul ve öngörülebilir sınırlar içinde olması adil yargılanma hakkının bir gereğidir. Aksi durum keyfi ve mantıksız kararların ortaya çıkması sonucunu doğurabilecektir. Anayasa Mahkemesinin derece mahkemesi kararlarını denetleme yetkisi bu noktada ortaya çıkmaktadır.

68. Başvuru sahibinin davacı Belediyenin atık su hizmetinden faydalanmadığına ilişkin iddiası Mahkemenin hükme esas aldığı bilirkişi raporu ve davalı Belediyenin kabulüyle sabittir. Mahkeme öngörülemez bir şekilde sübuta ermiş olan bu olguyu göz ardı ederek tam aksi yönünde bir kanaate nasıl ulaştığı hususunda herhangi bir açıklamada bulunmamıştır. Başka bir ifadeyle başvuru sahibinin davanın sonucunu etkileyecek nitelikteki *belediyenin alt yapı hizmetlerinden faydalanmadığına* ilişkin iddiası dosya kapsamında sabit olmasına rağmen Mahkemenin öngörülemez bir yaklaşımla eldeki delillere göre başvuru sahibinin Belediyenin alt yapı hizmetinden faydalandığı sonucuna nasıl ulaştığını başvuru ve üçüncü kişiler tarafından objektif olarak anlaşılmasına imkân verecek düzeyde ilgili, makul ve yeterli gerekçeyle açıklamadığı, Yargıtay Dairesince de bu iddiaların değerlendirilmediği anlaşılmıştır.

69. Açıklanan gerekçelerle başvuru sahibinin Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

70. Başvuru sahibi, somut davada verilen karara bağlı olarak sorumlu olmadığı borç nedeniyle bedel ödemek zorunda bırakılmasının Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

71. Adil yargılanma hakkı yönünden ulaşılan sonuç gözetildiğinde başvuru sahibinin mülkiyet hakkının ihlal edildiği yönündeki söz konusu şikâyetlerinin ayrıca incelenmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

72. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvuru sahibinin hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru sahibi lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir.

Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

73. Başvurucu, ihlalin tespiti ile yeniden yargılama ve tazminat talebinde bulunmuştur.

74. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir (B. No: 2014/8875, 7/6/2018, [GK]). Mahkeme diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına da işaret etmiştir (*Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B.No: 2016/12506, 7/11/2019).

75. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

76. İhlalin mahkeme kararından kaynaklandığı veya mahkemenin ihlali gideremediği durumlarda Anayasa Mahkemesi, 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile İçtüzük'ün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca, ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmeder. Anılan yasal düzenleme, usul hukukundaki benzer hukuki kurumlardan farklı olarak, ihlali ortadan kaldırmak amacıyla yeniden yargılama sonucunu doğuran ve bireysel başvuruya özgülenen bir giderim yolunu öngörmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden yargılama kararı verildiğinde, usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebinin varlığını kabul hususunda herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla böyle bir karar kendisine ulaşan mahkemenin yasal yükümlülüğü, ilgilinin talebini beklemeksizin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı nedeniyle yeniden yargılama kararı vererek devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yerine getirmektir (*Mehmet Doğan*, §§ 58-59; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, §§ 57-59, 66-67).

77. İncelenen başvuruda gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

78. Bu durumda gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden yargılama ise bireysel başvuruya özgü düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yapılması gereken iş yeniden yargılama kararı verilerek Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere Yargıtay ilgili Dairesine gönderilmesi için Kahramanmaraş 4. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

79. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvurunun tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

80. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 239,50 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.239,50 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak amacıyla Kahramanmaraş 4. Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2013/51, K.2014/387) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucunun tazminat talebinin REDDİNE,

E. 239,50 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.239,50 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 9/6/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ